Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРАДО («СВЕТ»)

Советски Союза Коммунистически партс Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхьарча Советеи Министрий Советин орган

Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 112 (4553). | ШОАТТА, 18 сентябрь, 1971 ш. | Мах 2 коп. | Газет арадувл 1923 шера денз

Сийлахь-боккхача Октября сийна

ТОЛАМИЙ ЛАРД

Шелковской района «Путь х коммунизму» ялха колхоза хьаЛ-баш леладенна толамца кхаьчь яйсаГІча пятилетка хьалхарча шера тІаийна социалистически декхарийн кхоачашеш. Цхьайола юртобоахьа продукташ вачча-дьалхенна болхаш шера пхеа хІаиьле кхоачашьшй колхозо. ПланагІа доахка лелар 300 аьзр хиндалле хІаиьле 518 аьзр фуьдехкал. 1100 тонн доахка лелаза 1227 тонн тха деккад. Дуйл доахкара шера план хІаиьле 70 процент кхоачашьшй, шера — 74 процент.

ДІадахача шерага диллача дикка лакхьеннай колхоза хьайбай продуктивность. ДІадахача пеша ших хаьна хІаиьа ІаттаГара юкъера лаьрхІаиа 1834 килограмм! шера йоаьккхаш хиннаяле, ужа шера 1936 килограмм яьккхий.

Уж толамаш шоаш хьаленна-дац, хьайбашта доагІача тайнера ГІулакх ларца, хьайбаш леладенна юкъе шоора социалистически ялх лелаонна дувдаленна ла уж. Колхозо пхьайола доаркаш хІаиьле шоай паш кхоачашьше гарга я. Масала, вай республике цІи хеза я Балан Вера, шера иЛан 2846 килограмм доаркаш, но хІаиьле ше леладенна ЧІара ІаттаГара юкъера лаьрхІача 2454 килограмм шера яьккхий. Цул дукха тІехьа ца бусаш къьхьГ Аганова Вера, Зорина Любас, Долгатова Хьаькмата, Харуменов Хьамсата, цао хІараме хІаваьле 2000 килограмм совгІа шера яьккхий шоаш лелабеча хІара ІаттагІара.

Дукха жа ла колхозе — 24359 устагІа. Жа леладенна юкъе а ба хьалха лартараш. Нагаьла саньа тха даккхар лаьрхІаиа белгалбаха беза боккхаьгІа бола жа Іуй Мэтомедов Шарапудин, Аматханов Мазьмад, Хатуьмов Кіаташ, Батчаева Шаьрапи, Аскиев Рашид - Хаж. ПланагІа хІара устагІамна тІера 6,3 килограмм тха даккха деза ча пар 7—8 кило, грамм даккхаш из. Жа леладенна ладаьна боккхаьгІа болча жа Іуй Хажбиев Шовмала, Сулей, маньов Рамазана Шеовш яха еза. Хіара бІаь жийна тІехьара 135 Іаьхар хьаькоастабаьб пар пА-нагІа бІаь мара хила па безаьна.

Колхозе дика кхетаду доаькъарий база «ГІоагІе еаьлга. Пол, ча хІара шера тоьал Іалашдора колхозе, хІаьта ужа тІехьаьрча цьаьн - шиг шера керда доаькъар Іалашде а даьнкад тІе: семаж, витаминаш хьоаь. Планал совгІа 90 тонн ваьлаьнна, ни хьоар кийчдаьл. 308 тонн севаж Іаьлашьвй. ' Иштта планал совгІа Іалашдаьл ужа шера хьаьдоа моша, гІоже доаькъараш я.

Цу гІулакхо торо хулийтарца тІадоаГІача шера а даькха къьхьегама толамаш даха.

С. ДАВЛЕТОВ,
Шелковской района «Путь к коммунизму» колхоза керттера экономист.

Д. И. БРЕЖНЕВИ МУХАММАД ЗАХИР ШАХИ ВІАШАГІКХЕТАР

15-ча сентябре Кремле КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежневи Афганистана король Мухьаммад Захир Шахи вІашагІкхийтта хилар.

Беламе кхаьмаьл хиннача дайлар СССР-ан Афганистанан юкъера дикана доалахой гІулакхаш деГІадоалаьра деннаш, хІаьта иштта хІапаьрча дуйнен халхьашта юкъерча ньа проблеманаш а.

Л. И. Брежневи Мухьаммад Захир Шахен «ІоагІа тешаш дийнар Советски Союзан Афганистанан юкъе этта доГІаГІаш, хиннаш доалахой, вІаьпи лелаьу гІулакхаш советски афганскийн халхьашта долча берката, берригьюкъарча машара доаГІа ньаштанна шерлург а «ІоагІаГург а хьаьрах тешаш.

Кьамаьл дена юкъе даькъа доаГІаш хилар СССР кхича мехкашпарча гІулакхий министр А. А. Громыко.

(ТАСС).

ХЬУВКЪАМА ЛАРД ГУРАХЬ ЙОЛЛ

Ужх шера тха районе 17,5 аьзр гектара тІа діадуьрдгІа гурахь дуьнн дола ялаташ. Цунах дахха кІа да 10,2 аьзр гектар.

Лаьттанна шера йолла культура лаккхьарнен, хьувкъам совбаккхарцен дукхагІа хІай хилийтара йола парте XXIV съезда решенен хьоаьдуьсам дуьйна ахьа а лаьдда а да 95 процент кхаьн.

Кьаьстта лиха дел оахам дара балхаш Лениша шерагІча колхозе. Колхозеро 3540 гектар лаьтта дилле кийдаьл хІай тахаьв а ялат ДІаьдо мара па дезаьш.

Иштта ала деза ужх шерара Іалама хьаьлаш дика хиндаьдие а дуьрдгІа доаькъа даьвеІІа оахача агретаташца даььта. Бешта аьчча нохарашца Іалашдаьлар лаьтта памдалаькхгара мел эшачуьнца.

БІарг ЗьаьстаГІ да Дай оахам Шурин Николай Андреевич бригадир волча «Терский» совхоза шоллагІча бригаде. Цхьаькхча бІаг гиц кхаІ тІа, хІаьта кхо бІостоп а цІеза е. Ахьа кийчде дезаьча 800 гектарах хІаиа діаде доладоаь а ялат хийцца діаде кийча да цу бригаде 770 гектар лаьтта.

Оахам дечь дика къаьхьийтар «Россия», «Красное знамя» колхозашца а.

Цхьашадолча боахамашка кийсту хьоаьмодаьдарг. Масала, кха бІостоп во оах, ца оахаш дуьйна лаьтта дисал телеграфин бІоагІаштта юхе. Боахамий кулгалхошца а специалисташа а боагІаш даьдо хІаьмаьл ала а кийдаь а да 95 процент кхаьн.

Кьаьстта лиха дел оахам дара балхаш Лениша шерагІча колхозе. Колхозеро 3540 гектар лаьтта дилле кийдаьл хІай тахаьв а ялат ДІаьдо мара па дезаьш.

Иштта ала деза ужх шерара Іалама хьаьлаш дика хиндаьдие а дуьрдгІа доаькъа даьвеІІа оахача агретаташца даььта. Бешта аьчча нохарашца Іалашдаьлар лаьтта памдалаькхгара мел эшачуьнца.

БІарг ЗьаьстаГІ да Дай оахам Шурин Николай Андреевич бригадир волча «Терский» совхоза шоллагІча бригаде. Цхьаькхча бІаг гиц кхаІ тІа, хІаьта кхо бІостоп а цІеза е. Ахьа кийчде дезаьча 800 гектарах хІаиа діаде доладоаь а ялат хийцца діаде кийча да цу бригаде 770 гектар лаьтта.

Оахам дечь дика къаьхьийтар «Терский» совхоза шоллагІча бригаде. Цхьаькхча бІаг гиц кхаІ тІа, хІаьта кхо бІостоп а цІеза е. Ахьа кийчде дезаьча 800 гектарах хІаиа діаде доладоаь а ялат хийцца діаде кийча да цу бригаде 770 гектар лаьтта.

Оахам дечь дика къаьхьийтар «Терский» совхозе 20 процент мара план кхоачашьшй цига. ХІаьта «Россия» колхозе хІаиа а кхиметтел бола а бешабаь хий дилле. Иштта хиннаьлаьрг хаьнаьл тІехьатетт «Красное знамя» яхача, Лениньа ціерагІча колхозашца. Цу хьаькъеьа дош дуьйнан боахамий партийни организацІеш.

«Терский» совхозе цхьаькхха а пайда эшаьл діаьхьача харшиньа тІолла дилла йиш йолла хих. Иштта гІулакх вІашагІкхьаьккхаьна цаьрг ер хІара гектаьра 1000—1200 кубометр хий кхачайта. Ялаташ лаьттагІа дикагІа хьаьдалийта новкъостал дерздар цо.

Белгаьл да даьькхача дамаш хьувкъам лаьккбара діадуьйн дола фу а дика хила дезаьгІа. Из гІулакх бокхаьн тоьаьлаьгІабоьлгІаш чаьхьаьккхьаьл колчоашкен. ЦхьоалагІчеен шоллагІчеен классех дола фу 75 процент да.

Ужх шера дуьхьашца діадуьрдгІа 300—400 гектар «Кавказ» яхача а «Минеральная юбилейная» 50-ча яхача а фуьх дола гурахь дуьйна. Иш культурай фу долаш да. Агротехнически дикагІа йолча хинд, сентябрь чаьхьоьлаш діадуьрдгІа из.

КІезнига хьа мара йисаьц гурахь дуьйлаш діаде долаш. Цхьаькха а хало ца хьоьсаш чаьхьаьккха ларХІ из болх тха механизаторашца.

Хурбоьлча хьувкъама лард гурахь йолла еаьлга тоьх нарга.

Д. ПИЛИПЕНКО,
Назрын районе юртобоахьа производственни управленен керттера агроном.

ЛОАРХІАМЕІЧА ГІУЛАКХА—ЛЕРТТІА ТЕРКО

КПСС XXIV съезда соцамаш юртобоахьамца къаьхьегамхошта хьалхаьпка декхарашца а даь ДІаотталаьл хІара боахама специализацин кІоаргІмр, производственна интенсификацин лаьхьар, производственни комплексаш деГІаойалаьр. Практико хьаьхьоьх производственни комплексашца техникаьх бІоаг пайда мелаьта, балха юкъе шерагІа индустриальни методаш кхуьллаьра. Эффективность лаьхьагІа йолаш пайда эш капитальни вложенеш, къаьхьегамах, материальнен ресурсех, Цудухьа тамаш а еэаш даш хьо пятилетке къаьстта теркам- хьайбай комплексашта тІабхьийта хиларах, дулах, шера йоаькъачча балха юкъе индустриальнен методаш кхуьлларгхиларах.

Цу даькъе хьокъаме да Грозненски, Шелковской районашца де лерхІа гІулакхаш. Грозненски районе Лениньа ціерагІча колхозен Шелковской районе «Путь к коммунизму» яхача колхозеи вай республике эттара хьалхх хьаьхьарч хьоаьба комплексаш хьалье лаьрдІаа. Цу доаькъаьнгІ оцнего ергІаьчча республика хьайбай леладенна хьаьхьоьхха дезаьрда: мишта хьла еза уж комплексаш, малагІа кердадаьрш - доагІаргІа къаьхьегамхой балха юкъе, хьаьхьарч кхабара йолча технологически процесс, цу гІулакхех экономически эффективность мел эйдургІа, къаьхьегамочу балхашца материальнен безам мишта лаьхьургІа.

Вай мехка кхьуча районашка болх беча комплексаша хьаьхьоьх из Іалаьмате доаькъаьнг, пайдаен гІулакх долга. Ала леза хьайбаш кхабара йола технологически лаьнней ергІара звеньаш дика вІашагІехьаььхьа йолга. Гожа, концентрированнен доаькъар хІара хьайбаьна механизмашца діаькховчийт, механизмашца ціенду кхийш а. Эргаданьнад хьайбаьш лелаьлерий къаьхьегама хьалаш а, царех хийцца ала мегаргда механизмашца кулгалну операторашца.

Аз даькхе йийца шиъ комплекс хьаьлеьш тха гІишлошьеьрашта хьалхашка цхьаьна халонаш уггГ, цар дикна тІехьаьтет уж. Иштта «Путь к коммунизму» колхозе хьаьлеча комплекса ханнаьла проектно - сметни документаш хьаьдалаьнар «Грозгипросельхозстрой» института проектировщикашца. Уж хьаьхьаьччуьл тІехьаьгІа гучадьалар проектировщикашца ГІалаьт даььта. Лаьттан тІунел тоХкаш гІалат баььнаьбар уж,—из цар хІаьчуьл дуккха а даькхагІа хиннаьр.

Цул соагІа, болх діаьдоаьйчуьл тІехьаьгІа кьшдола кхоачашбоагаьрш пийделаьр: тобал пеемент, армаьсбетонни конструкцеш, тоьал болхлой баьр. Шоашта хьаьлюй комплекс болхдолаьна Іалашьара новкъостал де деаьр «Путь к коммунизму» колхозе. Из гІулакх цар кхоачашдоре шиннА тайнара пайда хургбар боахама. Цкъа-дале, комплекс сихагІа хьаьлаьн ергІаьр, шоаьлагІа-даже из хьалъьь колхозхой цигеа йола механизмаш йоьзаш хургбар, уж лаьрхХІа Іомае беаьш хургбаьнар.

А. БУХТИЯРОВ,
«Чечнигалхозстрой» объединенне керттера экономист.

СОВГІАТАШ ДІАДЕННАД

Дешархошта хьехачен коммунистически кхетам лучеи, хІаьта иштта мехка хьалхь боахама квалифицированни болхлой кийчбара оттаьь пхе шера плана эаданеш кхоачашьеча а толамаш дахарех республика хелхьа образоване 19 болилочна а республике профессионально - технически образоване системерча болхлоштА а СССР орденаш медалаш йийнай.

Правительственни совгІаташ діаделаре хетаьь торжественни собраньн лаьрдІаа 1971 шера 14 сентябре КПСС Нохч-ГІалгІай обкома политически деларе ЦІагІа.

Торжественни собранн ше хьаьелаш, КПСС обкома секретарера нох. Х. Х. Бокова кьамаьл де дош делар Нохч-ГІалгІай АССР Лаькхььарча Совета Президиума секретарера нох. Г. В. Сковнева. Цо ІодийнаГ школ хьехархошТен профессионально - технически училищай мастерашТен совгІаташ даларех дола СССР Лаькхььарча Совета Президиума хьаьвеІІ.

СССР Лаькхььарча Совета Президиума ГІадиларгІа СССР орденаш медаьлаш ДІадиларгІа СССР Лаькхььарча Совета депутата, КПСС Нохч-ГІалгІай обкома хьалхарча секретарера нох. С. С. Апрятинна.

Ленина орден - дІаенай нох. Ф. М. Юдина — № 1 йолча Аргунски юкъерча школа директора; Октябрьски революце орденаш енай нох. Т. П. Киселева — гор. Грозненски № 2 йолча юкъерча школа хьехархочо, нох. Р. М. Найденкова — Новогрозненски бархІ шера школа хьехархочо, нох. И. Г. Сидорова — гор. Грозненски № 2 йолча техническе училище производственни дешар хьехача мастера; Къаьстгана Цівча Байрахьа орденаш енай нох. А. Д. Дзаурова — Прн-Юртарча юкъерча школа хьехархочо, нох. Т. И. Захченкова — Наурски юкъерча школа хьехархочо, нох. Ж. А. Мугамедова — Ачхой-Мартанерча № 1 йолча бархІ шера школа хьехархочо, хьмчарна.

Торжественни собране дакъа лоаьрашца безаме ГІаьнцача нох. С. С. Апрятинна деГІаре даьхьаь бийцер совгІаташ дендарш, балха ІІа цер дойкий толамаш даьар, унахьленен ираз долаьш уж бахар ловш довца бьаьхкар царна. Ше кьамаьл дешо цо церна дийцер КПСС XXIV съезда историческни решенеш республикерча къаьхьегамхошца мишта кхоачашьше, школай хьехархойн училищай мастерашТен ГІаьхьаьр партие хьалхьаьча отталь декхарашца кхоачашдаре шоай къаьхьегамца новкъостал даре.

СовгІаташ деннарий ціерагІа кьамаьлаш дир ин. Ф. М. Юдинца, Т. С. Астаховца, И. Г. Сидорова, А. И. Чанкова, А. Я Крицкаьс. Цар дег ціера баркал йохар Коммунистически партие Центральни Комитетан Советсн правительственни цолий къаьхьегамца лаьхха мах барах, цар дош делар кхуьш йоаГІача тІехьонна дешар хьехарен коммунистически кхетам балерен гІулакха шоай дерриГа низаьш энаьешин тІайо-хийтаргІиьрах.

МВД ПРОПАГАНДИСТИЙ СЕМИНАР

Шн кІира мара дисаьлаш партийни системе керда лешара пу ІІа діадоладаьла. Цудухьа хІаиа ергІачча партийнгІа а, комсомольсан а организацІеш даьддаьш шоай теркам ІІаЛаьтабу махулла дикагІа цу гІулакха кийбоьлара.

Хіара шера хул республика чурна гІулакхий министерстве политически занятий кулгалаьл семинар. Ужх лечоьнца а ду тайнара семинар хилар МВД клубе. Семинаре чулбоьнарнаьте хІаиарча актуальни темаех лаьца лекцеш йийцар «Знание» республиканскен обществе лекторашца нох. В. Коптева, В. Баикина, П. Яськов, К. Косякова, П. Хорошилова, В. Сирика.

Политически занятий чаьхьаьккхьа Іоаьв опыт діа-юха эшаьл пайдаеьн хьамаьлаьш лаьхьа семинаре.

Чаьхьаьнчаьча политически дешара занятий кулгалой семинарс дика новкъостал дерзда керттера шера МВД болхлой политически кхетам лаьхьара.

Б. ДЕМЕНТЬЕВСКИЙ,
тха штате воаца корреспондент.

Л. И. БРЕЖНЕВИ МУХАММАД ЗАХИР ШАХИ ВІАШАГІКХЕТАР

15-ча сентябре Кремле КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежневи Афганистана король Мухьаммад Захир Шахи вІашагІкхийтта хилар.

Беламе кхаьмаьл хиннача дайлар СССР-ан Афганистанан юкъера дикана доалахой гІулакхаш деГІадоалаьра деннаш, хІаьта иштта хІапаьрча дуйнен халхьашта юкъерча ньа проблеманаш а.

Л. И. Брежневи Мухьаммад Захир Шахен «ІоагІа тешаш дийнар Советски Союзан Афганистанан юкъе этта доГІаГІаш, хиннаш доалахой, вІаьпи лелаьу гІулакхаш советски афганскийн халхьашта долча берката, берригьюкъарча машара доаГІа ньаштанна шерлург а «ІоагІаГург а хьаьрах тешаш.

Кьамаьл дена юкъе даькъа доаГІаш хилар СССР кхича мехкашпарча гІулакхий министр А. А. Громыко.

(ТАСС).

СОВГІАТО КЕРДАЧА КОТАЛОНАШКА ХЬЕХ

ГОРОД ГОРЬКЕНА ЛЕНИНА ОРДЕН ЯЛАР

Горький, 16 сентябрь. (ТАСС корр). Дикача гІулаьхчашца сий дьайна да горькьовчаьнан. Дьаьчна дочча берката цар кІаьд да луп, тоаьш кхо па беш хьога кІа белгалдаьккхьа. Бозаьш будаьш, культура лаьхьеьн, промышленни производство, кьаьстта цун машаньш ю доаькъан деГІадоалаьра пхе шера заьдаьнен кхоачашьш гІулакхаьгІамдоца оккхий толамаш дахарех города Горьькена Лениньа орден яларца.

Дезаьча дийнаьх дала мадоагІІа-да дог ІІоаьдьаьна ба волжаьнан. Улиньашкен майдашкен — массаьнаьш йоккхьа торжественни болгаьоьнаьш я. Из торжество шолха дог ІІоаьдоаькхьан я: юбилярна совгІат денна города 750 шер доаьлаьна дийнаьх. Дезаьча денна кІийчььча спорта Дворцие тахан гулбенна6 производства хьаьла латтаранн новаторашца, области цІи хеза аьх, интеллигенце вижаьлаш, хьаьший. Уьмда хилар городе Горькьена Лениньа орден ялара хетаьь КПСС городской комитетен къаьхьегамхой депутатий городской Советен юбилейни торжественни собранен.

Гулбенаьрашца безаме ГІайнбар КПСС ЦК Политбюро чаьнала кандидат, КПСС ЦК секретарь П. Н. Демичева.

ЧІоагІа дог ІІоаьдьаьна сийлен президиумо хержар КПСС ЦК Политбюро.

Кьамаьл де дош ду П. Н Демичевна.

КПСС Центральни Комитета, СССР Лаькхььарча Совета, СССР Министрий Совета ціерагІа но дог чуре даьькьаьл дийнар торжественни собранена юкъе даькъаьлоьарийн, цаьрга ІІоаьла берригьчаьнаьш ГІоаьрчаьнаьш, хьайбашта доагІаче даьдоаьгІаш ІІоаьла доаьна а совгІат, хІаьта иштта города Горькьа 750 ну дизаьрца цІей а.

Тахан, дьаьр нох. П. Н. Демичева, шуо меттал, берригьчаьнаьш советски хьалхьа а дог ІІоаьдьаьнгІ, дика хиннаьл. Вай дах КПСС XXIV съезда решенена къаьхьегаран политически кІоаргІ-ІІоаьгІа дог ІІоаьдьаьккхьана хьаьла. Съезде оттаьнь берригьчаьнаьш къаьхьегамхошца цхьабарт а болаш могаьнь экономически социальни политика толамца кхоачашьшй я.

Коммунизм хьалъьра ГІулакха, мехка халхьа боахам дегІаболабара юкъе доккха даькъа доаькъ города Горькьа къаьхьегамхошца.

ВорхІ ділаьн ах бІаьш шера ІІоаьдьаьнгІ ІІоаьдьаьнгІ ІІоаьдьаьнгІ

ТІАХЬОЖАМ ЛОАТТАБЕШ ЦА ХИЛЧА

Партийни а, производственни а вахарца дувзаденна дукха ГІулакаш хьоастаде декхарийа я юхьанцара партийни организацеш.

Уж ГІулакхан чулоацаш яр уж деношца хинна Гудермесски хий дехкача системан управленин отчетно-хоржамий партийни собранаш. Собране доклад йир парторганизацен секретарца, нох. Муслимовна.

Кьаьстта теркам ТІабахийта дийнар коммунистиана партсобране дах соцпаш кхоачашдара ТІахьожам лоаттабера дош. Партийни собране хьалха дош сиамаш кхоачаш ца дарах дукхо масаллен доладаьр коммунистиана.

Дідаьхача шера отчетно-хоржамий собране белгалдаьккхаьдар управленин программ ГІулакхан хана дегІайоагІаш ца хилар. Из дегІаи еаш хилдарх соцпаш я бир ду собране. Цу хана дена цхьа шу дьашиад. Цу юкъа КПСС члена кандидаталла е членалла хьайийаьнаш укхаза цхьаькка гІа-Гудермесски хий дехкача система управленен 100 совгІа болхло ва, парта юкъе ба коммунистан хьа мегар болу нах.

КПСС Уставо ДІадехараш кхоачашдарх йолча коммунистий отчетлаца ладаьнаш. Парторганизацийн декхарийла йолча белгалдаьккхаьдар совгІк чишача отчетно-хоржамий собране. Из ишта хилладаьр а ХІапаьрча собране гучадаьлар отчетни юкъаГІа коммунистаца ІШоай производствера, вахарг авангардин доарХІам лаьхбара ТІаГІертта болх беш на хинилгра.

Ишта теркам ТІабахийта дийнар ПІ ДІадахьа шера социалистически яьх вІаштІехьбаьккхаьдар ГІулакх управлеие коммунистаца ледарш ледадеш хилар а. Кхы дикаГІа латташ из доарХІаме ГІулакх уьх шера а. Производственни уьзаткий келлеттеаш шоайла социалистически яьхе яьина болх беш я. Бакъда пар болх боаГІаца тайпара теркаделш, совхозийн колхозийн кхаьнца хий дехкачу пІелгІча хьалхарча шера ТІаийца социалистически декхараш кхоачаш ишта ду хьожаш цкъа итогашка кьаьнца партороганизаци. Ледарш дез коммунистически къаьхьегама болам я. ДІадахьа цхьа шера 8 сагО мара яккхаьнаш уьхьаа коммунистически къаьхьегама ударийка цІе, хІаьта уьх шера из дакха цІе яьккхаьн цхьаькка саг ваш. Партийни а, профсоюзни а организацеша производстве хьалха латтачар опыт уьзаделле ГІолла шера дІейІаьржаеш ца.

Уж дерзиг кхоачамбоаначаш ГІулаоаьхьаш кьаьмалаш дир отчетно-хоржамий собране коммунистаца: механик ВІалча Закарьяева, болхлочо Макарова, бухгалтера Лажкина, склада заведующе Кьитова, ишта кхьаьнца. Парторганизацен ишта болх боаГІаца тайпара вІаштІехьбаьккхаьдаьлре, шоашта хьалхашка латта декхараш коммунистаца а, управление берригача бсаллошь а ликаГІа кхоачашдергІилар дийнар цар.

Цаьрца ишта хилар бахьан долаш колхозийн, совхозийн кхаьнца хий дехкарца ишта ду хьожаш цкъа итогашка сиаьнаш хилар. ЦигА вІаштІебетабенгача наьхе дийнар вай хьаьмн нахах доахка дика ГІулакхан: хьаьмала къаьхьегар, ковккаГІогІун сий дар, эдел долаш хилар. Дайьхенна кхерам ТІабеча майра монетаГІоца дуьхьал оттар, хьалдарашп. Къаьстта теркам ТІабахийта дийнар гулбенкарийца кхамаи сий доаду, нІрча ГІулакхаш.

ДІаяхача кхаьнача замах хоьедика ГІулаоаьхьаш да кхалсаг шийна ца везача сагага низаГІа мазре йохийтІаГІа, урдум дамсхар, пхьа лехар. Хьаьвнда кхаьсеаш боаккача наьха рузнъа лечкъа а деш даар. Эхь долаш ГІулакх да кхенза бола мехкарийй, дешарг хьа а бохаш мазре ахийтар. Уж ГІулакхаш да йиш йозушш да аьина белгалдаьхар сходашка кхаьмалаш даьча дукхача кхаьсеагамхошца.

Сходе вІаштІехийттача кхаьнца из дерзиг чуоаьнаш сиамаш а дир. ХІаьта уж кхоачашдара наьха лоарХІаш а сий деш а болча дикаГІча кхаьсеагамхоеш, боккийча наьхах комиссеш а хержар. Цу комиссеррта тІаДІалар юрто ях вІаІад кхоачаш ишта ю хьажар. Ерригача Ачхой-Мартана районе вІаштІебелла ду тайпара 10 комисеш я. Уж сходаш хинна а комиссеш хержа а цхьа шу совгІа ха яьинай. ТІаккха фу беркат даьннад цар балхах?

Дика болх беш я ШаІамн-Юртара Д. Джанаралиен председатель вола комисси. Цу комиссе членаш шоашта хьалхашка латта декхараш дика довзаш ба. Юрта патоам, дов эккхарга хьежаш саттийна баГІаш оамал яц цар. Юрта хинна моллаГІа дика е ер парга кхоач. Хьалхе а хоь комисее членашта дешарах бераш доаха дьай малагІаш ба. Дешарг шу долалуча хина пу пяза ІамаГІарга е гІойІя уж дІаяхетабу, дуьхьал вьаьнар соцаву.

Цкъа нийсьелар юрта довх хилар хьежаш ца ликаГІа кхоачашдергІилар дийнар цар.

ДІаяхача шера май—юнь бетташка Ахмад-Мартана районе ишта ГІулакхан сходаш хилар. ЦигА вІаштІебетабенгача наьхе дийнар вай хьаьмн нахах доахка дика ГІулакхан: хьаьмала къаьхьегар, ковккаГІогІун сий дар, эдел долаш хилар. Дайьхенна кхерам ТІабеча майра монетаГІоца дуьхьал оттар, хьалдарашп. Къаьстта теркам ТІабахийта дийнар гулбенкарийца кхамаи сий доаду, нІрча ГІулакхаш.

ДІаяхача кхаьнача замах хоьедика ГІулаоаьхьаш да кхалсаг шийна ца везача сагага низаГІа мазре йохийтІаГІа, урдум дамсхар, пхьа лехар. Хьаьвнда кхаьсеаш боаккача наьха рузнъа лечкъа а деш даар. Эхь долаш ГІулакх да кхенза бола мехкарийй, дешарг хьа а бохаш мазре ахийтар. Уж ГІулакхаш да йиш йозушш да аьина белгалдаьхар сходашка кхаьмалаш даьча дукхача кхаьсеагамхошца.

Сходе вІаштІехийттача кхаьнца из дерзиг чуоаьнаш сиамаш а дир. ХІаьта уж кхоачашдара наьха лоарХІаш а сий деш а болча дикаГІча кхаьсеагамхоеш, боккийча наьхах комиссеш а хержар. Цу комиссеррта тІаДІалар юрто ях вІаІад кхоачаш ишта ю хьажар. Ерригача Ачхой-Мартана районе вІаштІебелла ду тайпара 10 комисеш я. Уж сходаш хинна а комиссеш хержа а цхьа шу совгІа ха яьинай. ТІаккха фу беркат даьннад цар балхах?

Дика болх беш я ШаІамн-Юртара Д. Джанаралиен председатель вола комисси. Цу комиссе членаш шоашта хьалхашка латта декхараш дика довзаш ба. Юрта патоам, дов эккхарга хьежаш саттийна баГІаш оамал яц цар. Юрта хинна моллаГІа дика е ер парга кхоач. Хьалхе а хоь комисее членашта дешарах бераш доаха дьай малагІаш ба. Дешарг шу долалуча хина пу пяза ІамаГІарга е гІойІя уж дІаяхетабу, дуьхьал вьаьнар соцаву.

Цкъа нийсьелар юрта довх хилар хьежаш ца ликаГІа кхоачашдергІилар дийнар цар.

Цаьрца ишта хилар бахьан долаш колхозийн, совхозийн кхаьнца хий дехкарца ишта ду хьожаш цкъа итогашка сиаьнаш хилар

ХЬУН БЕРКАТ ДЕБАДЕРАШ

Хіаіа ялхаздаіа дезду вай шеекко хьун болхлочун Ди — кхо миллион бочча хьунгіа къаьхьгарий, кхьхт дерий, хьу чаккйохарий цІей.

Социалистически хьун боахам хьебар В. И. Ленина цІерца айх ха дуьхьешна ди. Іо хуьл аздиьл хьун ружькех пайда дикагІа эцара тІаерганьуьа. Советски пачхьалкхеч эцара хьалхарч хьакорадешаьлий актех цьаьнешна — хьунах долча Декрета. Цу хана деиз хьадоагІаьча ах біаь совгІча шера партен правительстван даим боьхзо ю хьун боахам хаддешна ябларц, цун материально - техническе біаза лаьхьара, хьун болхлочий вахара хьал тоаьдера.

КПСС XXIV съезда Директивашка хьежжа кІиса іна цитилетаьдіахо в массе оьгІорьаьгара дегІаьбоагІаргба межа хьун боахам.

Ший хьун боахама гІуьлжаш 370 эзар гектара тІа чакдолх Нохч - ГІалгІай хьун боахама упрадеие. Хьун боахамех хьунпромышленни балхаш деш и цунна чуйоагІа 2 лестромхоза 8 лесхоз.

В. И. Ленин ваь 100 цу эзарна сийнен 5 шера план кхоачашъярен ТІаийца социалистически деха раш кхоачаш а деш, республикерча хьун кхьаьстаьмашкі 12800 гектара тІа хьу дІаегІай, цу дакъа пачхьалкхен хьун фонда лаьтташка — 7,5 эзар гектар, колхозийн совхозийн пайда да эцадуш ноаьча лаьтташкен ІомаРашкен— 5,3 эзар гектар. Цу дакъа 3 гектара тІа боча бІараш дегІад. Уьх тІехььарча 2 шера колхозийн совхозийн лаьтташка кхаьо лорадеш 220 гектар хьун оасаш дІаеегІад, республикийнскин моттигерчел доаьлерча наьхьий йІасташка ГІоолла 70 километр дІоахьалла гаьмаш ецІай, Республика городашкі юрташка, школашкі кхьча учреждениятен гоиаьха гаьмаш дІайоГІаш дикка болх баьб хьун болхлой, комсомольски организацией школай инзашца. Уьх тІехььарча 6 шера 50 миллион бочча хьунгІа къаьхьгарий, кхьхт дерий, хьу чаккйохарий цІей.

Социалистически хьун боахам хьебар В. И. Ленина цІерца айх ха дуьхьешна ди. Іо хуьл аздиьл хьун ружькех пайда дикагІа эцара тІаерганьуьа. Советски пачхьалкхен хьун боахам хаддешна законодательий актех цьаьнешна — хьунах долча Декрета. Цу хана деиз хьадоагІаьча ах біаь совгІча шера партен правительстван даим боьхзо ю хьун боахам хаддешна ябларц, цун материально - техническе біаза лаьхьара, хьун болхлой

Шоаттден оагIув

Иле ца да Нэйтеречи берий библиотека Муртаева Маргас болх бу. Цу хана чхъ цу библиотекера деша книжкаш кхиъарех дукхаеннешка юкъера школа чакъяккхарах - дола аттестаташ кхьаьчад, лаккерча а, юкъера «специальныи а заведенешка деша баха, хожмольцаш бе. Советска Эскаре ГIулах деш ба, кхаьжа балхаш деш, комсаш кхееш боахх. Цар доахка толамех а дола Муртаева Маргий лоаца дакъа а.

М. РАШИДОВ

КОРТА МА ЛАЗАЛБА...

ДУВЦАР

Шу гарта ха ер сий доттагIа, Куркъа, сона бIарга ца гу. Кудухьа со чIоагIа ГIадвахар из пIаьвна а, хIЙьта из се волча вена а. Дахар - денар дийца дальча вIашагIденнаг оаха, саррахь, баьхара дальча пергIотта вIоший бе-вам баа ресторане даха...

Сайрдика хийла шун. Фу дуаргда оаш, фу маргьа—хаьттар хьатIаенача официантка.

— Хьо разавар хьатIадайтал вайна, Рашид. Цхьатарра хинна вай пIаьнарг а, маларцаьра чам хуцца бенаьбий хьожаргтар со, — аьлар Куркъас.

Аз дальча заказагIа тхоаштта дар, малар хьатIадарга хьожаш дагIар тхо.

— Хьа, дувцал. Фуд вай столице? Миштал дешар? Вешта со вицвалале хьога хатта дезаш цхьа хIама дар са. Кхоана сецца хьо воаш хилча, вай кастлашка бIарга на доз а тоам ма бий. Дукха да са-хьоца дагавала...

— О! Ассалам-Iалейкум! МаршавоагIалва, Куркъа! ШIа мана вепан хьо? Юха мапа вода? ШIа-гIара хоаттагг мел вар могашмаьрша вий? — хоадалийр са хьамсьа тIаьвенача цхьаьн IаьмигачА гаго. Дукха дар дан хаттарах. Царна жог тела а аьсовашар Къуркъа-м иштакъа мара.

— Сона вайна бежке иэхьа-ши саг ва. Шоашта ма хой шоаьна, вайнаьха гIулакх аьца дуа ма мича доал вай. Даьра, вай масса ва вахалва, каша воалла сай да бIаргавайча санна хоаа-м хетт сона ца шо бIаргадайна. Са даьсара, уж новкъостий бешаре шуцара бешам буаьрг дукха хIама а аргу ма дер, — хадийтаьцар кIезиг- дукха маларах дог дика хиннача цо ший къамаьл.

—ХIанз фу эш шоана? Фу мартьа оаш? ВоллахIи даьра киса дизза ахча а мад сога. Лоацца аьлча шоана де гIулакх болаш ва-кх со. ШIа якхха эшаргI!

— Хьона баркал хилла. Сона хоа эшаш дола гIулакх хьогара майрра хьалех йийш йолта а. Iа хьай низ дIаьхоанар дерглолта а. Тхо кIезиг - дукха хIама а кхьаьлА ухъаьлар доахкаш да. Кхоаьна сецца дешь ючвахь а вена са. Баркал хилда хьона, — кулг делар Куркъас IаьмигачА сагага.

— А, аз кулг лурггаш шуга. Вай кхы а вIашагIкъстарга. — IIа а ийьна ший новкъостаца Iохайра из.

— Мала вар из? Ишшта чIоагIа хьа гIулакх доагIаш из хилча, сона хIама воаьаш из?

— Хьона мо мара сона а воаьаш из. Цхьаьнаьха бIаргавайча сеина-м хет. ШIаьла йийш мичай из.

Шелдала доладеннадар тхона хьадена даар. Кхы а шелдаьлалле воай хIама а кхьаьла дIаьлхьа фу дар-хьох, аьина хийтар сона. Са уйлах кийтача сайна, кIезиг-кIезига малар Iо а детта кад тIехьабир Куркъас.

— Сона лов, Рашид, наха юкъе лела гIулакхаш хоза хилар дика наьх совбалар, ца эшарш наха юкъера шеннена пIаьлалар! ТIехьа гIулакх юкъера лоазбе бегаргIоаьча гIулакхех ловалолда вай!

Рюмкаш доасса а да, хьа хIама дуаш дагIар тхо. Цу ханна хьатIаера кхыча истола тIа гIулакх деш хинна официантка.

— Ер шуша коньяк яйтай шоаьна.

— Баркал хилда хьона. Мазаш йийтар?

— ДIа аьтта оагIорахьа дитьлагIча стола тIа багIа кагийнах бе, — бIарг лехкар цо тхьовра тхона тIаьвена хинна IаьмигачА багIаьча столагахьа.

Кулгаоаьмаша тхоаштта гIулакх деш хинна официйнтка хьатIа а йийха, Куркъас аьлар:

— ДIа, дитьлагIолча стола тIа багIаьча кагийна наха тха бIаргIа шуша коньяк, шуша шампаньска, ши шоколадин плитка дIаьтIахьол бокъъала а.

ПIаьшца - шинина дувцал дагIаш тхона дагалера шуша аьста. Мелар цхьаьца рюмка кхы а. Кхы а цхьаьца порша дуда-хьаьгIаьмашдайтар. Из-м эшарг а лаьар нагаьхьа санна... Вешта хиннача гIулакх кхьаьха вала а на гIерташ ца ма хилдаьр дийцаьча бакъаьтаьа хуоттаг, аьина хет сона, цу бус оахош лелаьлаьр. Нагаьхьа санна цхьаьдолча хIамаш даг а да доахш, дусе, дешаьраш, бекх ма бакхкаьлехь. Хьона тхаьна а хоаьш хила мег бус лелаьлаьр шоллагIча Iуррга лагалоха эттача, цхьаьдарен юкъе дусаш хилар.

..Тхо дезаш, цхьаьхIан йийца шуша ахаьнел тIехьаьлна ха ер-кх из.

— ПIо чIоагIа наьха лоархIоаьш, наьха доваьш да, мот сона, кагийнах. Дешарг ер а совIаг доттаргдаьар шоаьна. — истола тIа Iоттайнр тIаьнаьча официантка цхьаьнаьха шуша коньяк, шуша шампаньска, шоколадин плиткаш IосЖаргI.

Из гIулакх тхона даьр вар тхона шиннена а кIезиг-дукха воаьаш вола IаьмигачА саг. Ший «Волга» а йолаш вар из.

— Укхо леладер ший кег гIортила йолччар гIулакх да, Рашид, — аьлар Куркъас рауьа воаьаш. Баьхца наха юхадеча гIулакхха Iаяха шекдардоаьнча дайнидар тха гIулакх.

— Официантка, хьаеп! Иолле дIетIахьо царна пхьа конЬьчна набоо, шуша шампаньска... Хьа чуша эшар хьайна ховрда хьоца, — кулг лостадир Куркъас. Сога:

— Iодотта!

ХIанз-м дуа хIама дукха терхьалдеш а дацар тхо. Ресторане яьккха юкъа наьха санна дог гIоздаььнадар. Тхоаштта кIезиг-дукха рауьа дацар тхоаш ишшта дукха безача нахаьаьна гарглолл тесса лелаьрах. КIезиг хетар эахоша новкъосташтта даь гIулакх. Нахал тIех марта, эшашагIа ца лела гIертар тхо. Цу хьхчхетьа-м оаха кад а текьабир: «Веза хинна волча,дала ше, вайнаьха гIулакх, эхь-эхьел лелаьеш бона кагийнах вайна эша ма бомба! Вий ма эшаьлда цар сий де! Дикача наьха хьамар маргIа вай!..»

«Бакъда кад тоохьеш цу бус оаха дийцар-м дIаьхагIа дар. Хьан дикагIа тьаьхьаьл.лолашагIа, хозагIа оагIда аьина яхье дальча санна дIа-яха а эшаш кад тIекьабоа оаха.

Бакъда, кад текъабе а дитаьнар тхо тхоаштта ма та. ПIаьера цхьаьхьа а тхо дукха дезар, доархIар. Из вар базаьра сьмта йолдаьча хий дохкача даьрекачу мах бен вола Шамса.

— Ассалам-Iалейкум! Со-м воллаьIи даьра дуаргдар диа а маргдар менна а ма вьаьнаьвар. ЦхьаьбакъьаьА, шоаш дальагIа тешт-тедилиш, цо бIаргадайна цуьрарча бIайхача безамо ца вуташ тIаьвер-кх.

Со Iевалгнзар йнст ца хилча.

— Шамсн! Iа бехх боаккхаргбен, аьина хетт сона, хьона боттача салам калдиа из тхоаштта а хоа сона из. Хоа эха сибатагIа. Вешта хьа дальна Iовнча эхь дар нах дукха безаш, эхь-эдел, дешаг долаш ца хилча. Iайха дохка йийа а эхь доадаь дохкаш Iа. Хьа моарпал ба ер кад. Сона-м оалаш ма хилларг, ялсмала дала шийтIа тарденнад сайх хьо бIаргаьайна. ХIаьта дахалда вай! Баркал хилда хьона.

— Баркал шоаиа, — тортта йистхилар ДIамсн, тIаккха са къамаьла рауьа хиннача цо вела доаесслар.

Шамсн воаьаш, вешш нах а бер ресторане. ХьатIадера малар ехьа а. Бакъда Шамсн вацар шийна гIулакх дальр воаьаргволаш. Кертахдальнадарий а хаш малар. Шийна дьаьа гIулакхха дуьхьа гIулакх ца деш вагIарах рауьа доацаш хилар тхо цунна цьаьрчаьа. Бакъда со-м цу сахьте дехкеьвлар из дагадохаьрах а. Цудухьа шолкоцца малар юхадахьийтIар, тхоаш дезаш тхоаштта тIаьвенача сага юхь Iаьрж ца е.

..ПIаьхха баьдьелар ресторане.

— Ер фуа? Ара догIа дойх мотт сона.

— ПIоа а сегаш...

— ДогIа делхадар. Баьхьелар хиннаьар ресторан кхоьла ха тIаькхечарах тхога хоан бар. ТIаккха дагадехар тхона оахош диачох, менначчх шаха дьаьча гIулакхах тIей-кей дIаьлаьнза хилар. Тхона дагалагIапар оахоша дьар, мелфу дIаьдьийтаьй. Цудухьа кIезиг-дукха малаьрах хьакхийтар тхо официйнтка тхогара доагIаччуьн, ела а хьежаш, безаме йолаш цIн къьхьаьча.

ВIаьцш бIара а хьежа тхоаш кIезашка ххийдар тхо. Бакъда шейкей тхоаш ишар.

..ПоаллагIча дийнахь тхо вIашагIхийттача дагалувцар оаха хьадхарча бус оахаш лелаьдаьр:

— Шамсн вай новкъостал а доацаш чувахар йоахар сийсара ресторане хиннача цхьаьн саго. Цуьл совгIа Iуррг а ший йий доаха дIа ер а ца. Вай новкъостий а бахар, йсахар, шоашта мала ца хой мела дезаш, яхаш. Вешта из-м дош дацар. Волел ресторане гIо вай!— хоадалир Куркъас ший къамаьл.

— Даьра воагIаргвш со-м, эIаьаьний хьо. — цецалгар со.

Воалле-воалле, кхарах мала доацаш вай.

— ТIаккха сецца доаьх вай ниг?

— Вай даьра доаьх, тахан шийтта сахьат даьлча воаьшта тIаьнса аьча дIаьлихьача, хьаьцарггдолаш сийсар официйнтайга дита, ъьа дас хьона совгIаета дешна, дошо сахьат хьаьца. ТIаккха мара дага а доханнар сай пхьарсах даьлаьа сахьат мичаьахад. ХIаьта хьо-м, дешар, хьежахург ма вий Iуррга ваха веаьш хинна Куркъа ца воаьаш висара бахьан аз дувцарга. Аргда из а. Из висар наьха даьаьха аьча ца корадоагIаш.

..ТхА кортош бус меннача хьаьрахьаьх леза Iацар .

МОСКВА. СССР эттара хьалха боьхьонца автоматизированин йола «Электро» яха хIамаш ютта машен—хьажа балхьчча наьха теркам тIаоэаш йола ВДНХ «Электротехника» яхача павильона экспонат. Машена чу 4 килограмм-хош, программа управлени йолаш а а агрегат.

В. СОЗИНОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

Керда стихаш

Хьамзат ОСМИЕВ.

ДАИМ МАШАР ХИЛБА ЛАЬТТА

Вахар, зиза теха беш мо,
Тоьлелла хурдолаш.
Даьдеп лаьтта, ныьна дог мо,
Камаьрша хурдолаш
Даим машар хилба Лаьтта,
Шортта беркат хилла.
Нанна мархIа IаьмигА бер мо,
Вай гIоза хурдолаш,
Ноанай деган, бера наб мо,
Сатийна хурдолаш
Даим машар хилба Лаьтта,
Деган делаш хилла.
Кхеташ боа хьажж, молха йоацаш,
Зизай эр хурдолаш,
Хозаш ярш оалхазарий
Аьпарш хурдолаш
Даим машар хилба Лаьтта,
Бераш делаш хилла.
Дог ма IаббА хьийкъа далаш
Ялтий кхаш хурдолаш»
Дучен хаьлъаш, цхьа дезал ма,
Баттийна хурдолаш
Даим машар хилба Лаьтта,
Балха сийлс хийла.

Р. ЧИМХИЛГОВА.

НАНА

Хьа цIн ныьхьаьча хоза хет тхона,
Хьамсара нана.
ХIанз, аьина хьайна хете
Хатта тхога:
Доаца хIаьлаг дика кхет хьо,
Боаз хьай беро новза ког,
ХIаьта цьаьза бала хиле
ТоIаду хьай керара дог.
Хьона хало хиннаеле а,
Тхо массе а хьалхийнад,
Iа хьийкача нийсача наьхьо
Иразе вахар тхона деннад.
Миччаь гаьна тхо хинарах -
Хьо йийцьь тхога са хурглаш,
Ныьна мерза безам,
Хьох тхо цIаннга доаьаьрдгIаш!

Тухан АРЧАКОВ.

ЛОАМАН ХИЙ

Са лоамашта мархIа хьерчаш,
Сийна кхертIой лоазаьеш,
Iанрах кьехча, Эмалх санна,
Уд хьо чIожеГI чопам бен.
Хьо -хIаьчаьца аьрдагIаььна
Кхашка лелхаш цатоам бен,
Зезьа хьийзаш михьардаььна
Хьаьна аььта уьдеш.
Сабар- са Iаьлама хозье,
Хьона духьла са иэз увтт,
Уж гоаламашш тела гIерташ
Хьо тIаьшашта хIаьна увт?
Са болата хIаьра лутташ
Хьо гIулакхга оттадаьь,
Хьо хIанз хьарсхьа хуцнадеина
Аьшка сьаргах чуьжжад.
Хьа ниь, курал —шеилар цхьаьна
Тахан дизза са бе доал,
Сона лайча сог Iа лампа,
Сона тайча кхай тIа доал.

Л. ТУМГОЕВА.

БЕЗАМА ИЛЛИ

Фуд хьа маГан, безама илли,
ХIама деза хьо наха дукха.
Лоамаш деко йийий илли,
КIанта дог дошадду илли.
Ма хоза дек хьо безама илли,
Фу дуец хьох Iа дайй лоамашта,
Йийий бала бекко, илли,
Ма тела гIаййа цу лоамашта.

БЕРИЙ ДОТТАГIА

Деша книжкаш кхиъаьрий карточкашка хьежкеча гурда цар литературийра, бежам тайп-тайпара хилар Цхьаьбаршта дега тIемапатриотически литература, вокхарна—наьхьа болхаш найдеднача тIамах дола книжкаш, кхоалагIбаршта фальаш дукха дега.

— Тха библиотекера деша книжкаш кхиъаьраш берий а да. Дукхаьдар кегаьде кхеча а а такеташ кIаьлгIоагIбенна баланса а нах ма бий уж — боах Муртаевас. — Пудухьа цар найса дола мировоззренеш хьаьрийлен, ленинскийтIехьаьа: дIаьдоэийтаргдола литература дукхагIа дешара уйла тIоаргаш болх бу оаза.

Партии правительствин решенеш дIаьдоэийташ, книжкай выставкаш, беседаш, обзораш, тематическийн литературийн утренникаш ен, войтора алгаьгн мелоаш оаха лаьхбу цар кхетам. Библиотека болхлоша берашта чIоассаьр вай лаьмн хозаа, даьадолийр царна шоай хоаьна тарх хилар ' бе-залга. Библиотека вIашагIкхийтача хIара дийнаьъ берашта дIаьхьу цхьаьара коммунизм хьалъеш доаллаьча вей халкъа тоаьлийтIа ма доаьчох йолаш уйла.

Библиотеке 16 книжкай выставка, 32 совгIа обзор, беседаш, М утренникаш ло. Бесеме лоаьаьрш, сабреаш, дийнаь книжкаш дуьдаш вIашагIкхетарах хиннеш.

Маргийца болх бен а ден ешна Элисханова Мокка. Из хьоно йоI ший болх дукха безам, лаьдаьнна ший эшна лаьхьаьн я. Культаросветчиннаьс заочно вIашагIкхеташ. — I.

Маргийца Мокка йийна I дина новкъостаца ду библиотека ченно

М. ТАРАМОВА,
Надтеречни районна культурин отделан инспектор.

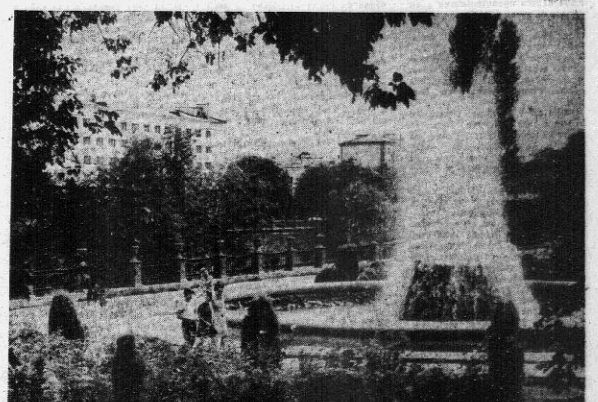

Ахкалара Грозный.
С. ХУГАЕВА фотоэтюд.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

18 сентябрь

В. И. Ленина цIерагIа майда. 18.00. «Дека, комсомольски иллий», яха концерт. 19.00. МВД художественни самодеятельность клуба концерт. 20.00. Хроника - документальни фильмаш хьокхаргда.

С. М. Кирова цIерагIа парк. 14.00. Халкъа говзачийн цIей. 16.00. Баьшара театр. Тематически сайре. 19.00. «Маьхьан иллеин наькъаллаш» яха концерт. 20.00. Кинолекторий. «Толъяттера ваьшаш» яха фильм.

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 17.00. «Даьй-мехка тIема хаьара ашарашо яха музыкальни сахьат. 18.00. «Болгаре халкъа республика 25 шу» яха лекци. 20.00. Кагирхой салаIара сайре.

Химийкий культура Дворец. 11.30. Зизай цIей. 11.30. «Чийка» яха клуб. «Теремок» яха техникийн театра спектакль. 12.00. «Бриганти-на». «Луноход» яха клубан. Теннисах йола яьхьаь. 16.00. Концерт. Советски композиторий иллеш. 17.00. Халкъашта юкъерча хьалех йола лекци. 19.30. «Сийле хийла» хьахьеча хьалнаьхьа» яха тематически сайре.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 17.00. Аьхкарра бен. «Къаьнарча замах хочешсаьа воча «Гулакхаьта — тIоьм» яха беседа. Тематически кино хьокхаргда.

КИМ цIерагIа клуб. 17.00. «Пятилетка гIа бохь мехка IоллаI» яха кинопанорама. 20.00. Нефтяьнийй салаIара сайре.

19 сентябрь

В. И. Ленина цIерагIа майда. 16.00. «Дека, иллий» яха концерт. 20.00. Хроника - документальни фильмаш хьокхаргда.

С. М. Кирова цIерагIа парк. Хьуна боахкаш Денна хетабаь дуьхкачар сакъерлаш. «Зиза тоха, са республика» яха халкъа творчеств. ВА телевизионни фестиваль. 17.00. Къаьйла театр. Шаьла района художественни самодеятельность концерт. 18.00. Сакъердамеча вIашагIкхийтарий клуб. Хьун боахамаш хьаьхьа латтача болхлой высуглеиеен. 19.00. «Гочо» - ПIаьлIай АССР Iаьлама беркат» яха лекци. 20.00. Тематически кино хьокхаргда. 19.30. Баьшара театр. Московски эстрада артистий концерт.

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 11.00. «Малышок» яха клуб йийлла я. «ШIе галстукъ яха кинофестиваль. 17.00. «Политически дунен тIа» яха клуб. «Космос и современ» яха лекци. 20.00. Кагирхой салаIара сайре.

Химийкий культура Дворец. 11.00. «СеЬкьаьлг» яха кинотеатр. 12.00. «Луноход» яха клуб. Изобразительни искусства музее экскурси ерсьа. 12.00. «Чаьйка яха клуб. Химкомбината хьалхьаттарашца вIашагIкхетар. 17.30. «Быта хозяленех» яха лекци. 20.00. Художественни литература обзор. 20.30. Кхоаьна химийкий салаIара сайре.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 11.00. Городашка турпалашца гIоьлара кинопутешествие. 12.00. «Космоннавт» яха кинотеатр йийлла я.

КИМ цIерагIа клуб. 13.00. «Сона беза хьо, Даьй-мохх» яха тематически кино хьокхаргда. 17.00. «Сеьзда решенеш» хоаьаьнъеьа яха лекторий. «ИйслагIча пятилетие Iилмеш техникен дегIаодалдарах йола КПСС XXIV сьезда решенеш» яха лекци.

А. М. Горькс цIерагIа клуб. 13.00. «Сайр» яха клуб. «МаршадоагIийла, гуйре» яха утренник. 20.00. Кагирхой салаIара сайре.

ХАОТТАМ

Тахан республике IоллеI Грозней кIезиг-дукха морхаш а йолаш, йоачан а йоаьаш, кьилабеседехьара районашка чIоагIа (секунде 10—15 метр) мух а хьекъаш ха хьа а фегара температура республике гIолла 24—29, Грозне 26—28 градус йIоьхьал йолаш хила а тарду. ДIаьхорча шин деин шин бусн хуцалуш мерхаш а йолаш, доллагIча дийнаь пхьаьн юкъа догIа а делаш дальда лостам боаьаш, тIаьхьаьна боарме мух а хьекъаш ха хила а фегара температура бийсинца 10—15, денонка 25—30 градус йIоьхьал йолаш хила а тарду.

Метеостанция.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ! ДIАДОЛАДЕННАД 1972 ШЕРА

«СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ЯЗЛУГА

Газета язлу бувзам еррнгача отделенешка а промышленности, транспорта, гIишлошьеча, продовольственни, лешара заведенешка, колхозашкарча, совхозашкарча, учреждешкарта, общественни организацешкарча кепайбозув доаржадета общественни уполномоченнешка а гIолла.

ГАЗЕТ ЯЗДАРА МАХ:
Цхьан шера — 3 сомн 12 кеннег;
6 бетта — 1 сомн 56 кеннги.

ДИЦ МА ЛЕЛАШ 1972 шера «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХИЙ НАХЬА ЯЗДЕ!

ХЬАЖА, ЛАДУВГIА

19 сентябрь

ТЕЛЕВИДЕНИ

10.55 — Передачай программа. 11.00 — Музыкальни киоск. Передача ю Беляева. 11.30 — СССР Министрий Совета Хьуна боахамаш йолча Паччахьалкхен Комитета председателе вонкъобуьа Воробьева къамаьл. 11.45 — Кагирхоаьта Дунен оеаьна техкам бара а кипробовлаьра а исторен йола олимпиада (Хьалхара тур). 12.45 — Хьун а дахчан хIамаш еча а промышленности министра новкъостъ Тимофеева къамаьл. 13.00 — Интервиденн «Стройматериалы-71» яхача выставкера репортаж. 13.30 — «Эмар эрмаш» яхь фильм-концерт. 14.10 — Дешархошта. «Пинжанне черепаха» яха художественни фильм. 15.40 — Музыкальни вIашагIкхетар. иллн доаз «Гайяр» яхача вокально - инструментальни коллектив. 16.15 — Такъа, хьуна болхой ди да. 16.45 — Берашта музыкальни творчеста телевизионни фестиваль. Шаьла район. 17.40 — Интернешонл. Баскетболах йола Европа чемпионат (мелхаьа). Германе Федеративни Республикера переда. 19.10 — Литературни передача «Чаьйкоьсе. «Блокада». Романсаьра дезаьна (поэмаьгIа - лаьхьа). Автор - дешарг. 19.45 — Шоаьна, берашца. 20.00 — Кагирхой программа. 20.50 — «Сигаьра сийлъ» яха художественни фильм. 22.25 — Передачай программа. 22.30 — «Жюльбер Бекр» яха фильм - концерт.

РАДИО

6.30 — «Лаьттара лаьр» (ерсий метталаь). 6.40 — Ашарш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.10 — «Грозненский рабочий» газетаьгIа обзор. 7.20 — «Ленинан йиъъа» газета обзор. 7.30 — Передачай программа. 7.40 — Москва. 8.15 — «Хьона тIетIьеь» (поэхий метталаь). 8.30 — Шоаьна аьхьаьлаьчи ансамблий концерт. 9.00 — Москва. 15.15 — Передачай программа. 15.20 — «СалоГа минуташ» яха радиокомпозиции (поэхий метталаь). 15.40 — «Массанаьхьа дика яьх бер. Хьуна боаьхьонца хетаьь нерелача. (ерсий метталаь). 15.55 — Хьуна боаьхьонца доаьа концерт. (ерсий метталаь). 16.25 — «Пеьхьа Iуйраь» яха Бокова дуьцар (гIаьгIий метталаь). 16.45 — «Хьоьа тIетIьеь» (гIаьгIий метталаь). 17.00 — Москва. 18.30 — Литературни передача (ерсий метталаь). 19.00 — Москва.

20 сентябрь

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.00 — Берашта, берех (поэхий метталаь). 18.30 — Кинокурсаьга. 19.40 — Телевизионни передачаьгIа (поэхий, ерсий метталаь). 19.05 — Хоамаш, реклама. 19.10 — Документальни фильм. 19.30 — Яьаг дIадуьна лаьтт. 19.40 — Шоаьна, берашца. 19.55 — «Альбатроса тIехьаьра рейс». Телевизионни дуьхьа серийн художественни фильма премьера (хьалхара серия). 21.05 — Концерт. 21.15 — Футбол.

РАДИО

6.30 — Пятилетка хьалхара гIоьра (гIаьгIий метталаь). 6.45 — Хоамаш. 6.50 — Хлопчаьнан музыкальни ешнаьгIа. 7.30 — «Сег, автомобиль, ниъъа» яха передача (ерсий метталаь). 7.50 — Хаоттам. 7.20 — Ашарш. 8.25 — «Ленинана бахьаьна хьалхаьн тIа» яха беседа (ерсий метталаь). 8.40 — «Малкъаьт» яха Зиннонна Батыгъонна дуьцар (гIаьгIий метталаь). 8.15 — «НАТО стратегта таллаьр» яха беседа (поэхий метталаь). 9.30 — Ленинан, партеен, Даьлаьн долчна ялсий концерт (гIаьгIий метталаь). 16.05 — Партийни болхочуьнгбуьна. «Агитатора дешо» яха корреспондент (поэхий метталаь). 16.20 — «АьхьаьгIа» яха радиокурсаьгIа (ерсий метталаь). 16.40 — Ашарш. 16.50 — Болхо яхар куьгв яIн я (поэхий метталаь). 18.00 — Керда хоамаш (ерсий метталаь). 18.14 — Керда хоамаш (поэхий метталаь). 18.27 — Керда хоамаш (гIаьгIий метталаь). 18.40 — Москва. 19.30 Кагирхой лаьтар. (поэхий метталаь).

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гIа отаж).
Телефоннаш: редактора — 3-44-06; редакторан зам.—3-30-11; белхьхьаьна секретара — 3-34-38; партийнан лаьарех, культурах, промышленностех отделий — 3-42-30; юрта боаьаьна отделе — 3-42-26; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцин проспект 7/94.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина, 11 (3-й этаж).
Телефоны: редактора — 3-44-06; зам. редактора — 3-30-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства—3-42-26; отдела писем и бухгалтерии — 2-60.71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/94.

СФ051203 Заказ № 9631

МОСКВА. «ГIишлопиматерна лаш-71» яха дунен халкъашта юкъера выставка.
СУРТА ТIА: СССР-а павильонс. Б. Корзинен, А. Стужинен сурт. ТАСС фотохроника.